

Sygn. akt III AUa 816/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2015 r. w Szczecinie

sprawy M. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 września 2014 r. sygn. akt IV U 2319/13

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 816/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 11 września 2013r. odmówił M. Ł. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, albowiem Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 4 września 2013r. nie stwierdziła niezdolności ubezpieczonej do pracy.

M. Ł. zaskarżyła decyzję i wniosła o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy i wypłatę zaległego świadczenia rentowego za okres od 1 sierpnia 2013r.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 8 września 2014 roku Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie M. Ł.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

M. Ł. w dniu (...) ukończyła 54 lata. W okresie od 1 października 2008r. do 31 lipca 2013r. posiadała ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Kolejny wniosek o rentę ubezpieczona złożyła w dniu 16 lipca 2013r. W toku postępowania prowadzonego przed organem rentowym ubezpieczona została zbadana przez lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 1 sierpnia 2013r. nie stwierdził niezdolności do pracy. M. Ł. złożyła sprzeciw od powyższego orzeczenia. Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 4 września 2013r. również nie stwierdziła niezdolności ubezpieczonej do pracy. Na tej podstawie organ rentowy decyzją z dnia 11 września 2013r., którą odmówił M. Ł. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Od powyższej decyzji ubezpieczona wniosła odwołanie. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w S., orzeczeniem z dnia 8 listopada 2010r., ustalił u ubezpieczonej niepełnosprawność znacznego stopnia do dnia 30 listopada 2012r., natomiast orzeczeniem z dnia 6 grudnia 2012r., ustalił niepełnosprawność umiarkowanego stopnia do dnia 1 grudnia 2015r. M. Ł. od 2002r. jest zatrudniona w (...) Spółce Akcyjnej w S. na stanowisku pracownika przetwórstwa rybnego.

Sąd Okręgowy w toku prowadzonego postępowania dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów: internisty, okulisty i onkologa na okoliczność oceny stanu zdrowia ubezpieczonej, a w szczególności ustalenia - na podstawie wyników badania ubezpieczonej i jej dokumentacji medycznej - czy jest ona nadal niezdolna do pracy zgodnej z jej kwalifikacjami (technik rolnik, pracowała jako pracownik produkcji przy przetwórstwie ryb) w rozumieniu art. 12-14 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jeżeli zaś nie, to na czym polega poprawa stanu jej zdrowia w porównaniu do stanu określonego orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z 21 listopada 2011r.; czy ewentualna niezdolność do pracy ma charakter trwały czy okresowy (na jaki okres), częściowy lub całkowity. Biegła z zakresu onkologii, po przeprowadzeniu badań ubezpieczonej, w opinii z dnia 6 marca 2014r. rozpoznała u ubezpieczonej czerniaka złośliwego naczyńiówki oka prawego oraz stan po usunięciu gałki ocznej prawej. Wskazała, że badana jest zdolna do pracy. W wyniku zastosowanego leczenia onkologicznego, uzyskano prawie 6 lat bez wznowy choroby. Leczenie operacyjne, nie upośledza sprawności ustroju w zakresie fizycznym. Dodała, że ze względu na nietypowe umiejscowienie choroby nowotworowej i trudności w ocenie narządu wzroku, wiarygodną opinię może wydać biegły sądowy z zakresu okulistyki. Biegła z zakresu okulistyki, w opinii z dnia 16 kwietnia 2014r., stwierdziła, że ubezpieczona jest osobą jednooczną, po usunięciu prawej gałki ocznej z powodu czerniaka naczyńiówki, z prawidłowym anatomicznie i czynnościowo okiem lewym. Wskazała, że ze względu na stan okulistyczny M. Ł. jest zdolna do pracy jak każda osoba jednooczna, natomiast przeciwwskazana jest praca na wysokości ponad 3 m, przy maszynach w ruchu oraz wszelkie prace, wymagające widzenia obuocznego (wykonywanie precyzyjnych czynności, wymagających użycia sprzętu elektrycznego czy ostrego ręcznego). Stan układu wzrokowego ubezpieczonej jest stabilny, przez ponad 5 lat doskonale zaadaptowana do jednoocznosci. Biegły internista, w opinii z dnia 16 czerwca 2014r., rozpoznał u ubezpieczonej nadciśnienie tętnicze oraz niedokrwistość. W jego ocenie M. Ł. jest zdolna do pracy.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd I instancji uznał odwołanie ubezpieczonej za nieuzasadnione

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.), renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który - poza wymaganym stażem ubezpieczeniowym - wykaze, że w okresach wskazanych w art. 57 ust. 1 pkt 3 tego przepisu stał się niezdolny do pracy. Niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy). Przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności oraz rokowań co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy).

Ustalenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych. W tej sytuacji, mając na względzie schorzenia ubezpieczonej oraz przedstawioną dokumentację lekarską, Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów: internisty, okulisty i onkologa.

Z wniosków wynikających ze wszystkich opinii jednoznacznie wynika, że obecnie u ubezpieczonej nie stwierdza się istnienia takich schorzeń, które powodowałyby niezdolność do pracy.

Biegła z zakresu onkologii stwierdziła u ubezpieczonej istotną poprawę stanu zdrowia. Wskazała, że w wyniku zastosowanego leczenia onkologicznego, uzyskano prawie 6 lat bez wznowy choroby. Także biegła z zakresu okulistyki stwierdziła, że M. Ł. jest zdolna do pracy jak każda osoba jednooczna.

W piśmie z dnia 5 sierpnia 2014r. ubezpieczona, między innymi, podniosła, że w jej ocenie opinie biegłych zostały wydane pobieżnie i nie uwzględniają jej przystosowania się jako osoby jednoocznej w środowisku, a co za tym idzie również w pracy. Przyznała, że wprawdzie choroba nowotworowa jest w stadium remisji, lecz według prowadzącego lekarza onkologa rokowania są niepewne, dlatego została skierowana na badania szpiku kostnego. Czuje się na tyle dobrze, że może pracować, lecz brak jednego oka i częściowa dysfunkcja drugiego oka (początek zaćmy, niedowidzenie) powodują jej częściową niezdolność do wykonywania wszystkich czynności, co uwzględnił również biegły okulista. Ubezpieczona nie zgodziła się z opinią tego biegłego w zakresie stwierdzenia, że doskonale zaadaptowała się do jednooczności, albowiem jako osoba z całkowitym ograniczeniem widzenia prawej strony ma ogromne trudności w poruszaniu się, korzystaniu z komputera i innych.

Sąd Okręgowy uznał opinie, za pełne i wartościowe, bowiem stanowisko biegłych zostało podjęte po dokładnym zapoznaniu się z dokumentacją lekarską ubezpieczonej oraz jej badaniu. Biegli odnieśli się do zgłaszanych schorzeń przez ubezpieczoną, jak i do nadesłanej dokumentacji medycznej.

W przekonaniu Sądu Okręgowego wnioski opinii biegłych były na tyle kategoryczne i przekonujące, że wystarczająco wyjaśniały zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych. Całość ustaleń biegłych zawarta w opiniach pisemnych została poddana przez Sąd szczegółowej analizie pod kątem fachowości, rzetelności i logiczności.

Sąd Okręgowy podkreślił, że M. Ł. nie zgłosiła dalszych wniosków dowodowych, natomiast jej subiektywna ocena stanu zdrowia nie może być przyjęta za podstawę rozstrzygnięcia sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego opinie biegłych oraz zgromadzona dokumentacja medyczna były wystarczające do poczynienia ustaleń dotyczących oceny stanu zdrowia ubezpieczonej oraz jej zdolności do wykonywania pracy.

W konsekwencji na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego w Szczecinie nie zgodziła się M. Ł., wywiodła apelację. Zaskarżyła wyrok Sądu I instancji w całości, wniosła o jego uchylenie i ponowne rozparzenie sprawy, ewentualnie o zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia i przyznanie ubezpieczonej prawa do renty na dalszy okres. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła błędną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że ubezpieczona jest osobą zdolną do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami, uważa, że stan jej zdrowia nie poprawił się, nadal jest osobą jednooczną. Brak jednego oka ogranicza ubezpieczoną przy wykonywaniu niektórych czynności, zarówno w życiu jaki i w pracy fizycznej, a wiek uniemożliwia jej przekwalifikowanie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja ubezpieczonej M. Ł. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zarzuty skierowane przeciwko ustaleniu przesłanki niezdolności do pracy, które oparte zostało na wnioskach postępowania Sądu I instancji i opinii biegłych sądowych, w ocenie Sądu odwoławczego pozbawione są merytorycznego uzasadnienia i stanowią jedynie polemikę z prawidłową oceną zgromadzonego materiału

dowodowego, abstrahując od obowiązujących w tej mierze regulacji prawnych. Nie może zaś stanowić uzasadnionej podstawy apelacyjnej polemiki apelującej z wynikiem postępowania dowodowego i oceną dokonaną w granicach swobodnej oceny dowodów przez Sąd orzekający. Ocena ta może być swobodna, ale nie dowolna, aby nie naruszać granic określonych treścią przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego dokonane przez Sąd I instancji jest pełna, wszechstronna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego oraz logicznego rozumowania, jest swobodna ale nie dowolna.

Wobec treści apelacji przypomnieć trzeba, że renta z tytułu niezdolności do pracy jest świadczeniem z ubezpieczenia społecznego związanym z istnieniem w organizmie osoby ubezpieczonej stanu chorobowego czyniącego badanego obiektywnie niezdolnym do pracy. Treść orzeczenia lekarza orzecznika ZUS w przedmiocie zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, braku tej niezdolności lub jej ponownego powstania, wydanego po przeprowadzeniu badania lekarskiego, powinna w równym stopniu wynikać zarówno z profesjonalnej oceny stanu zdrowia badanego (wyrok Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2001 r., II UKN 181/00, OSNAPiUS 2002, nr 17, poz. 418), jak i odpowiedniego uwzględnienia biologicznego aspektu niezdolności do pracy z elementami ekonomicznymi, np. posiadanymi kwalifikacjami, możliwością przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwością wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy, celowością przekwalifikowania (art. 13 ust. 1 ustawy rentowej). W postępowaniu sądowym ocena całkowitej bądź częściowej niezdolności do pracy, w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy – weryfikacja orzeczeń lekarzy orzeczników - z zasady wymaga wiadomości specjalnych. W takiej sytuacji, sąd nie może orzekać wbrew opinii biegłych sądowych. Jednak w sprawach o rentę z tytułu niezdolności do pracy ostatecznie zawsze decyduje sąd, gdyż niezdolność do pracy jako przesłanka renty ma tu znaczenie prawne (art. 12 i 13 ustawy o emeryturach i rentach), tak Sąd Najwyższy w wyroku z 3 września 2009 r. (III UK 30/09, LEX nr 537018).

Sąd pierwszej instancji dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych – lekarza specjalisty internisty, okulisty i onkologa, którzy przy uwzględnieniu całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji medycznej, w tym orzeczenia lekarza orzecznika i komisji lekarskiej ZUS jednoznacznie ocenili, że M. Ł. nie jest osobą niezdolną do pracy.

Biegła z zakresu onkologii w swojej opinii, stwierdziła u ubezpieczonej istotną poprawę stanu zdrowia. Wskazała, że w wyniku zastosowanego leczenia onkologicznego, uzyskano prawie 6 lat bez wznowy choroby. Leczenie operacyjne, nie upośledza sprawności ustroju w zakresie fizycznym.

Biegła specjalista chorób oczu w opinii stwierdziła, że M. Ł. jest zdolna do pracy jak każda osoba jednooczna, jedynymi przeciwwskazaniami jest praca na wysokości ponad 3 m, przy maszynach w ruchu oraz wszelkie prace wymagające widzenia obuocznego (wykonywanie precyzyjnych czynności, wymagających użycia sprzętu elektrycznego czy ostrego ręcznego). Biegła stwierdziła, że stan układu wzrokowego u ubezpieczonej jest stabilny, przez ponad 5 lat ubezpieczona doskonale zaadaptowała się do jednoocznosci.

Biegły G. K. w swojej opinii stwierdził, że schorzenia występujące u ubezpieczonej nie powodowały w przeszłości ani nie powodują obecnie długotrwałej niezdolności do pracy. Nadciśnienie tętnicze przebiega u ubezpieczonej bez powikłań, brak jest dowodów na istnienie zmian narządowych. Jedynie występująca u ubezpieczonej niedokrwistość wymaga systematycznego leczenia, ale nie wpływa ona na zdolność do pracy zarobkowej dotychczas wykonywanej.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego twierdzenia biegłych i dokonana na ich podstawie ocena przez Sąd Okręgowy należało uznać za trafną, tym bardziej w kontekście ustalonych przez Sąd I instancji kwalifikacji ubezpieczonej, który ma wykształcenie średnie – technik rolnik, pracowała jako salowa, goniec, pracownik fizyczny w przetwórni ryb, gdzie nadal pracuje – może świadczyć tę pracę z uwzględnieniem przeciwwskazań sformułowanych przez biegłych.

Trafnie wskazał Sąd I instancji, że o niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena, czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 01.12.2000 r., II UKN 113/00, OSNP 2002/14/343).

Sąd Apelacyjny uznał, że prawidłowo postąpił Sąd I instancji opierając swoje rozstrzygnięcie na powołanych opiniach albowiem wyjaśniają one szczegółowo wszystkie istotne kwestie związane ze stanem zdrowia ubezpieczonej.

Sąd Okręgowy swoje rozstrzygnięcie w sprawie oparł na pełnym materiale dowodowym, uwzględniając także stanowisko ubezpieczonej choćby jej zastrzeżenia do wydawanych opinii. Uzasadnienie Sądu Okręgowego jest pełne, szczegółowe, wnikliwie analizuje schorzenia ubezpieczonej, opinie biegłych i cały zebrany w sprawie materiał dowodowy. Z tych też względów ustalenia faktyczne Sądu I instancji poczynione w sprawie Sąd Apelacyjny przyjął za własne, a także podzielił ocenę prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy.

Reasumując, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że Sąd Okręgowy prawidłowo zastosował art. 107 w związku z art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i słusznie oddalił odwołanie ubezpieczonej, albowiem jak zostało ustalone, stan zdrowia ubezpieczonej uległ poprawie (brak wznowy nowotworowej) . Nadto przez ponad 5 lat ubezpieczona doskonale zaadoptowała się do jednooczności co miało wpływ na odzyskanie przez nią zdolności do wykonywania pracy. Jak każda jednooczna osoba z przeciwwskazaniem do pracy na wysokości ponad 3 m, przy maszynach w ruchu oraz wszystkich innych prac wymagających widzenia obuocznego, wymagających użycia sprzętu elektrycznego czy ostrego ręcznego. W świetle aktualnej wiedzy medycznej (opinii biegłych) oraz możliwości zawodowych ubezpieczonej jej stan zdrowia nie jest przeciwwskazaniem do podjęcia pracy.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do wydania orzeczenia zgodnego z wnioskiem apelacji i na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił jako niezasadną.

SSO del. Beata Górka SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka